

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cena po pošti:

za celo leto . K 84—

za pol leta . K 42—

za četrt leta . K 21—

za 1 mesec . . K 7—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Razkosani.

Včeraj popoldne nam je oznanil brzodav, da se je jugoslovanska delegacija pred italijanskimi zastopniki popolnoma udala in pristala na vse, kar so Lahi od nas zahtevali.

Slovenci izgubimo: Gorico, Trst, Kobarid, Bovec, Tolmin, Cerklje, Sežana, Divača, Št. Peter, Snežnik, Vipavo in Postojna. Vsi ti kraji pridejo pod Italijo. Naša ostanka le Idrja Logatec.

Hrvati izgube: Istro, otoke Cres, Lošinj in Lastvo ter glavno mesto Dalmacije, Zadar. Vse to pride pod Italijo. Reka bo neodvisno mesto, zvezano z Italijo.

Poročila, ki prihajajo iz Italije, nam poročajo, da se je vsa ta kupčija za naša telesa izvršila ob popolnem sporazumu. Jugoslovanski delegati so celo priznali, da so te italijanske zahteve pravične.

Razumljivo je, da je ta vest vso našo javnost nepopisno razburila. Ogorčenje našega ljudstva nad prodajo je velikansko. Sedaj razumemo, zakaj noben Slovenec ni smel biti pri teh pogajanjih navzoč. Imena Vesnić, Trumbić in Stojanović bodo zapisana v črno knjigo naše slovenske zgodovine.

Našim delegatom pa ne pišemo obsodbe. To so si podpisali že sami!

Mi vemo, da je Italijanom in delu belograjskih politikov obstoj Slovencev na svetu očveč. Hočejo nas zbrisati z zemljevida. Toda naša volja do življenja je tako močna, da nas diplomati ne bodo uničili.

Vse naše bodoče delo bo moralo biti posvečeno velikemu cilju: združiti vse slovensko ljudstvo zopet v eno celoto. Združena Slovenija, nekdanj naš cilj, bo smoter našega narodnopolitičnega dela tudi v bodoče!

Toliko pa je gotovo! Dokler bodo delali politiko diplomati, ki so izven ljudstva, dokler se ljudstvo z ljudstvi med seboj ne bodo sporazumela, toliko časa nam ni pričakovati rešitve. Diplomati so naše ljudstvo upropastili, ljudstvo naj s skupnim dogovorom to popravi. Proč s tajno diplomacijo, ki prodaja narode in zemlje delovnega ljudstva. Cilj našega dela naj gre tudi v tej smeri!

Našim delegatom pa ne pišemo obsodbe. To so si podpisali že sami!

Italijani so zadovoljni.

LDU Belgrad, 11. novembra. (ZNU) Iz S. Margherite javljajo: Vidi se, da so Italijani popolnoma zadovoljni z vtisom, ki so ga napravili na našo delegacijo z namenom, s katerim so pričeli pogajanja. Pravi, da je zelo veliko, da žrtvujejo Dalmacijo in skoro vse otoke za to, da dobe strahotne meje na severu in za to, da se dožejo dobri gospodarski odnosi med našo in italijansko delegacijo, poleg česar se je razpravljalo tudi o donavski konfederaciji. Italijani hočejo z Jugoslavijo vred začeti akcijo proti ustanovitvi donavske zveze in proti temu, da se Habsburžani poravnajo v Avstrijo. Z ozirom na to, da so Italijani zahtevali Javornik in Snežnik, dokazuje italijansk delegat Bonomi, da je to potrebno iz obrambnih razlogov. Na isti način obravnava Bonomi potrebo teritorialnega koridorja z Reko, in izjavlja, da Italija nima nič proti temu, če dobi Jugoslavija Kastav, ki leži severozahodno od Reke.

LDU Belgrad, 11. novembra. (ZNU) »Politiki« javlja njen posebni poročevalec iz S. Margherite: Pogajanja v jadranskem vprašanju se vrše v veliki dvorani vile, ki je nekdanj pripadala znani rodbini Spinola iz Genove. Sedaj pa je vila last Dubrovničana Mihanovića, ki je znan vsled svojega ogromnega bogastva. — Vila je prav na morski obali in ima razgled na modro Ljigursko morje. Značilno je, da se sodba nad Dalmacijo vrši ravno v hiši Dalmatinca. Dvorec je zidan v antičnem stilu in je neobičajno razkošno opremljen.

LDU Belgrad, 11. novembra. (ZNU) »Politiki« javlja njen posebni poročevalec iz S. Margherite: Pogajanja v jadranskem vprašanju se vrše v veliki dvorani vile, ki je nekdanj pripadala znani rodbini Spinola iz Genove. Sedaj pa je vila last Dubrovničana Mihanovića, ki je znan vsled svojega ogromnega bogastva. — Vila je prav na morski obali in ima razgled na modro Ljigursko morje. Značilno je, da se sodba nad Dalmacijo vrši ravno v hiši Dalmatinca. Dvorec je zidan v antičnem stilu in je neobičajno razkošno opremljen.

Socialdemokračsko gospodarstvo na škodo države.

Pret. teden se je vršila v Pragi velika poročna obravnava, v kateri je tožil ravno socialdemokračke »Nakupovalne družbe konsumnih društev« Lustig uredništva »Narodnih Listov« Tuma radi žaljenja. Tuma je očital Lustigu korupcijo pri pogajanjih in prodaji masti na škodo države in ljudstva. Tuma je nastopil dokazati in dokazal, da je socialdemokračka družba hotela obogatiti na račun države. Članih je bilo tudi več ministrov, med njimi bivši socialistični minister za prehrano jud dr. Vrbensky ter dr. Rašin. Stvar je bila ta: Češkoslovaška vlada je kupila v Ameriki mast in jo plačala v dolarjih. Tega je dolar stal 16 čeških kron. Kazalo pa je, da se bo dvignil še več. Zato je vlada odločila ceno kurzu na 20 kron. To se je zgodilo prej, predno je mast prišla iz Amerike. Mast je prehranjevalni minister odobril kratkoma socialdemokračni družbi. Vlada je naknadno sklenila nadzorovati prodajo masti. Izvedla se je revizija. Dr. Rašin je kot priča izjavil: »Napravili so resniške nerednosti. Zapisani niso bili ne stroški ne dohodki, vsled česar je vlada odredila likvidacijo centrale za mast.«

Medtem je centrala za mast po ministru Vrbenskemu zahtevala, naj se kurz država zniža od 20 K na 14, pri čemer bi bila država oškodovana za milijon kron. Dr. Rašin je izpovedal: Dr. Vrbenski je vedno zahteval znižanje kurza, jaz pa sem mu odgovarjal, da ne smemo toliko riskirati.

Dr. Vrbenski mora priznati, da je rekel, da bomo pri masti zaslužili in kar bo dobička, bomo porabili za moko.

Eden porotnikov opozarja na nesoglasje v izpovedbah prič. Dr. Vrbenski je trdil, da je bilo lani dosti masti, posl. Srba je pa pravil, da je bilo z mastjo težko za delavce, a zdaj priča poročja, da se je pogajal o prodaji masti z vojaštvom. Zakaj se ni dala mast naravnost občinstvu? Zakaj se je prodajala mast po 12 K, dočim jo je plačevalo občinstvo po 40 do 45 K kilogram?

Razprava, ki je odkrila vso korupcijo socialdemokratov na škodo države in ljudstva, je končala s tem, da so porotniki z 9 glasovi oprostili toženega urednika, ki je doprinesel dokaz resnice.

Med porotniki je bila večina delavcev. Toženca L. Tuma je zagovarjal dr. Začek. Njegov miren logičen govor in dejstvo, da ni od porotnikov zahteval nobenega pardona, je imelo najlepši uspeh. K besedi se je oglašil toženec L. Tuma, ki je pripomnil, da je imela centrala za mast v času največjega pomanjkanja masti svoja skladišča tako polna, da je ameriško ponudbo odklonila, a vendar so naše žene in otroci zastoj čakali pred občinskimi aprovizacijami na trohico masti. Vseh nerednosti v »Nakupovalni družbi« je kriv Lustig, ker je bil on šef v »Nakupovalni družbi« in je on prodajal mast.

To je slika socialdemokračkega gospodarstva.

Odkod volivni fond liberalne stranke.

Banka dala liberalcem 6 milijonov zaslužka iz napačnih bankovcev!

Zagrebski list »Hrvat« poroča, da je v neki zagrebski banki te dni hud potres. Nekateri člani ravnateljstva te banke da so votirali iz bančnih zakladov šest milijonov kron za demokratski volivni fond. S tem deležniki banke niso bili zadovoljni in ker je banka istočasno imela veliko izgubo pri izvozu mesa, je nastal vihar, ki je preradodarne demokratske korifeje pomel iz banke. Razburjene bankirske duhove so skušali demokratski krivci potolažiti, da je šlo tistih šest milijonov za de-

mokratski fond iz zaslužka pri žigosanju ponarejenih bankovcev.

Priobčujemo to čedno zadevo, da svet spozna, odkod ogromni denar za JDS. in kake vrste denar je to!

Kapitalistične banke ga dajo!

Ena teh bank je dala kar šest milijonov!

In ti milijoni so bili iz zaslužka pri slepariji!

Ljudstvo naj se iz tega uči!

Ljudstvo v boju za svoje pravice.

KANDIDATNA LISTA LJUDSKE STRANKE POTRJENA.

Predsedstvo ljubljanskega deželnega sodišča je potrdilo kandidatno listo Ljudske stranke. S tem je kandidatna lista postala pravomočna. Današnje »Jutro«, ki ima s sodiščem izvrstne zveze, naznanja, da niso bile vse doslej vložene liste v red in se bodo vrnile. Vsled tega se bo vrstni red še spremenil. Ker so včeraj vložile svoje liste JDS, Samostojna in narodni socialci, je morda sodišče vrnilo listo JDS ali Samostojnih.

DR. TAVČAR »JEMPLJE NAZAJ«.

Na svojem shodu žalostnega spomina v Unionu je dr. Tavčar na nelep in oseben način napadel svojega protikandidata dr. Gosarja, češ da se ne ve, kaj je delal v Rusiji. Nato je dr. Gosar pozval ljubljanskega župana in kandidata, naj odkrito pove, kaj ve o njem. Včeraj se dr. Tavčar po daljšem molku umika in pravi, »da je dr. Gosar v zasebnem življenju časti vreden mož!« Ugotavljamo, ko bodo dr. Tavčarjevi prijatelji zopet lopnili po dr. Gosarju.

DEMAGOSTVO USKOŠKEGA DEMOKRATA.

Znani velepodjetni demokratski voditelj v Zagrebu — dr. Poljak — je zaradi ljubelega mandata uskočil v Seljački Savez, ki dela pod enim klobukom z našimi »samostojenci«. Z ozirom na program te kmetijske stranke piše zagrebski »Jutarnji List« o dr. Poljaku, da se je zatekel k demagoški propagandi, kajti ni verjetno, da bi bil vse tako resno mislil, kakor je v programu zapisano. Nato podaje list natančnejšo sliko o tem uskoškem demokratu, sedaj nositelju kandidatne liste kmetijskih samostojnežev na Hrvaškem. »Dr. Poljak« — piše list — »se ni strašil nobene vojne kupčije, bil je duša raznih svinjskih central in central za izvoz živine. Dr. Poljak je izpremenil Gospodarsko društvo v velekapitalistično dobičkarstvo podjetje, on je v iako tesnih zvezah z raznimi veleposestniki (grofom Kulmerjem i. dr.), ki ravno sedaj v zvezi z veletrgovino Hinko Majer in drugimi ustanavlja novo kapitalistično podjetje: Zadržno banko. Ta gospod dr. Poljak se pač ni mogel preko noči preleviti v neke vrste kmetijskega polukomuniste, ki odreja pravico do zasebne lastnine, v kolikor ni v kmetijskih rokah!« Iz te slike moremo spoznati glavne stebre »samostojne« kmetijske stranke tudi pri nas. Če zagrebski Poljak kandidira pod kmetisko zastavo, pomeni to ravno toliko kakor če bi »samostojni« krčmarji kandidirali za abstinente ali če bi dr. Žerjav glasoval za socializacijo Jadranske banke. Eni in drugi se delajo pred volitvami prijatelje ljudstva, da bodo po volitvah njihove banke imele »boljši kšeft«.

LJUDSTVO NAJ GLASUJE ZA REPUBLIKO ALI MONARHIJO!

S tem vprašanjem se peča »Narodna Politika« dne 11. t. m. na uvodnem mestu in opozarja, v kako veliki meri je to vprašanje zajelo duhove širokih mas na Hrvaškem in v Slavoniji. Dočim ima med Srbi republikanska misel doslej svoje pristaše samo med inteligenco, je položaj na Hrvaškem obraten: tu je našla republikanska misel ugodna tla ravno med širokimi ljudskimi sloji, zlasti pa kmetijskimi. »Republikansko razpoloženje ljudstva na Hrvaškem in v Slavoniji« — piše list — je prišlo do odmeva tudi v hrvaških političnih strankah, kar je povsem umljivo. V tem vprašanju je morala vsaka stranka opredeliti svoje stališče. Dočim se je Hrvatska zajednica postavila popolnoma na stališče monarhije, Radićeva stranka pa na stališče republike, se je izjavila Pučka stranka za referendum (ljudsko glasovanje) v tem vprašanju, prepuščajoč narodni volji, da se o tem vprašanju direktno izrazi. Temelj za ta referendum mora ustvariti konstituenta. Notranja konsolidacija naše države bi morala prestati težke nočnje krize, ako bi se to vprašanje pustilo ob strani. Nobeno vprašanje ne sme presoditi zadovoljstvo naroda v naši državi, ki mora biti v vseh smereh pravi proizvod teženj našega naroda. Vse težave za rešitev vprašanja o državni obliki bodo odpadle, ako konstituenta omogoči svobodno izjavo naroda o tem vprašanju potom ljudskega glasovanja.

BOLJŠEVIŠKE METODE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

V zadnji seji dunajskega občinskega zastopa so krščanski socialci interpelirali radi mnogih slučajev, ko se nesocialnodemokratsko misleči mestni delavci in uslužbenci pod raznimi pretekami odpuščajo in preganjajo. Tako so socialdemokratski oblastniki odpustili dva paznika v mestni plinarni, ki sta imela že 20 let službe; pri cestni železnici so odpustili nekega pomožnega delavca, češ, da je bolan, a nekega socialnega demokrata, ki je bil radi tatvine kaznovan in iz službe odpuščen, so sprejeli nazaj v službo. Neko delavko, ki ni hotela prispevati za socialistični fond, so vrgli na cesto. Neko uradnico cestne železnice, ki je nekemu delavcu izpolnila pristopnico za krščanskosocialno organizacijo, so prestavili in je malo manjkalo, da je niso odpustili. Posebno besne socialisti proti krščanskosocialnemu delavstvu po volitvah; za svoj poraz se masčujeje nad temi reveži, ki jih imajo v rokah, s preganjanji in mnogovrstnimi zlobnostmi. Toda krščansko-socialna stranka — je izjavil kršč. soc. svetov. Vaugoin — svojega delavstva ne bo pustila na cedilu in tega preganjanja ne bo več mirno trpela, marveč bo izvajala posledice. — Tu imamo nov dokaz, kako blizu sta si socializem in boljševizem. Terorizem je obema najljubše sredstvo.

Ljudstvo, pomni, da kapitalistične banke z milijoni denarja podpirajo liberalce!

Najhujša šiba za ljudstvo je kapitalistična gospoda! Pri volitvah se bo odločilo, ali naj kapitalizem še dalje odira ljudstvo ali pa naj se ljudstvo osvobodi svojih oderuških pijavk! Kdor je za kapitaliste, bankirje, vojne dobičkarje in oderuhe bo volil liberalno stranko!

